

LAKIALOITE 180/2006 vp

Laki ammattitautilain muuttamisesta

Eduskunnalle

Tämän lakialoitteen tavoitteena on varmistaa kosteusvauriomikrobeille altistuneen henkilön toimeentulo silloin, kun hän putoaa eri toimeentulotukijärjestelmien ulkopuolelle. Näissä tapauksissa kyseessä on yleensä henkilö, jolla on todettu pysyvä työkyvyttömyys ammattitautidiagnoosin pohjalta, mutta työtapatuormalain mukaista korvausta tai eläkepäätöstä ei ole annettu. Suomessa on toimiva ammattitautilainsäädäntö, joka määrittelee ammattitaudeista suoritettavan korvausvelvollisuuden tapaturmavakuutuslain mukaisesti. Lain mukaan korvausta tulisi maksaa aina sairauden toteamisesta tai työkyvyttömyyden alkamisesta lähtien. Ammattitaudista johtuva työkyvyn alentuma määrätään tapaturmavakuutuslain 17 §:n 3 momentin ja 18 §:n säännösten estämättä arvioimalla työntekijän ammattitaudin jälkeinen kyky tehdä sitä työtä, josta hän siirtyi eläkkeelle.

Vaikka laki sinänsä on toimiva, ovat sen sovellutukset ja siihen liittyvät käytännöt puutteellisia. Kosteusvauriomikrobeista sairastuneille henkilöille, joita eri arvioiden mukaan Suomessa on noin 20 000, määritellään ammattitautilain mukainen diagnoosi. Kun ammattitautidiagnoosi on määritelty, saa altistunut henkilö tapaturmavakuutus päätöksen nojalla eläkettä, mutta ainoastaan muutaman vuoden. Tämän jälkeen vakuutusyhtiö voi yksipuolisesti päättää, että henkilö yksiselitteisesti työkyvyttömyydestään huolimatta onkin työkykyinen. Tällöin työnantajalla, mikäli henkilö jatkuvasti on työsuhteessa, on velvollisuus osoittaa hänelle työtilat, jotka eivät altista häntä edelleen kosteusvauriomikrobeille. Mikäli työsuhte jatkuvasti on olemassa ja

henkilölle myönnetään sairauslomaa, voi hän tietyn ajan saada ansiosidonnaista päivärahaa. Tämän jälkeen tai myös sitä ennen, jos sairauslomaa ei myönnetä, kyseisestä henkilöstä tulee sosiaaliturva- ja terveydenhuoltojärjestelmämme väliinputoaja. Tämä siis siitäkkin huolimatta, että hänellä on sairauttaan vastaava diagnoosi eikä työnantaja pysty osoittamaan tarkoituksenmukaisia työtiloja. Näiden tapausten käsittelyä vaikeuttaa vielä se, että vakuutusoikeuteen ja korkeimpaan hallinto-oikeuteen päätyvät vakuutusyhtiöiden omien lääkäreiden lausunnot ja huomiotta jäävät niiden taustana olevat asiantuntijalääkäreiden diagnoosit.

On pelättävissä, että lähitulevaisuudessa vakavasti sairastuneiden määrä tulee moninkertaistumaan. Jo nyt suurella osalla suomalaisista on altistushistoria. Väestöstä noin 6 % eli 300 000 aikuista on homeille altistuneita. Lukuisissa päiväkodeissa, kouluissa ja julkisissa laitoksissa työskentely tai opiskelu on vakavien kosteusvaurioiden vuoksi mittava terveysriski. Viidenneksessä kodeista ja saman verran työpajoista on arvioitu kärsittävän sisäilmaongelmita. Joidenkin arvioiden mukaan jopa 80 % Suomen rakennuskannasta on kosteusvaurioitunutta. Suurin osa kosteusvaurioremonteista tehdään ainoastaan pintaremontteina ja puutteellisin suojauksin, jolloin hengitysilman mikrobi-itiömäärät voivat vieläpä moninkertaistua. Kuivat homekannat ovat kosteitakin suurempi terveysvaara.

Homeille altistunut henkilö ei ainoastaan joudu kohtaamaan sairauttaan ja sairastumistaan yksin, vaan hänen sairautensa ja usein mielenter-

veytensäkin asetetaan terveydenhoitojärjestelmässä kyseenalaiseksi. Samanaikaisesti tehtävä vakuutusyhtiöiden päätöksistä valittaminen ja työkyvyttömyyseläkkeen hakuprosessi ovat pitkäkallisia ja henkisiä resursseja vaativia. Kun tämän rasiitteen lisäksi toimeentulo loppuu huolimatta siitä, että altistunut henkilö voi vielä olla

työsuhteessa, on kyseessä todellinen väliinpu-
toaja.

Edellä olevan perusteella ehdotan,

*että eduskunta hyväksyy seuraavan la-
kiehdotuksen:*

Laki

ammattitautilain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
lisätään 29 päivänä joulukuuta 1988 annettuun ammattitautilakiin (1343/1988) uusi 3 b § seuraavasti:

3 b §

Kun kosteusvauriomikrobeille altistunut henkilö on saanut ammattitautidiagnoosin mutta ei vielä eläkepäätöstä tai eläkepäätös on valitusprosessin alaisena, vastaa Kela työkyvyttömyyseläkkeen maksusta siihen asti, kunnes virallinen

eläkepäätös, joka turvaa henkilön toimeentulon, on tehty.

Tämä laki tulee voimaan _____
päivänä _____ kuuta
20 .

Helsingissä 26 päivänä tammikuuta 2007

Tarja Cronberg /vihr